

Gergelyhajlítás*

Tegnap este érkezünk meg, kisváros a Karib-tenger partján, nagyjából egy youth hostel van, ott szálltunk meg. Az útikönyv is azt ajánlja, ebben szállj meg, mert megőrzik a holmidat, a nemzeti parkba kevés cuccal érdemes menni. Ebből a városból szinte mindenki a nemzeti parkba megy tovább, ahova csak reggel érdemes elindulni. Van, aki csak egyet alszik itt, más egy hétig pihen. Lazsál, bulizik, tervezgeti, mikor és hová utazik tovább.

A hoszteltől két sarokra van a beach, előtte tágas vízparti sétány, rengeteg pálmafa. Ha kifekszel a napra, és néha bemész úszni, jobb kéz felől látod a havasokat. Délután halat eszel valamelyik étteremben, és a szupermarketből pótlod az elkallódott apróságokat, bűvárpipa, uszony, naptej, bármi más. Totál nyugi van, visszafogott kisvárosi tempó, a déli verőfényben vénséges öregasszony szunyókál a néptelen mellékutcában, történetesen épp az aktív hangfal előtt, amiből bömböl a kommersz mulatós zene. Láthatólag nem zavarja.

Aztán valamelyik reggel végül nekivágsz, csak annyi motyóval, amennyit a hátadon elbírsz, a többit a hosztelben hagyod. A csajommal vagyok, még nem döntöttük el, melyik reggel indulunk a nemzeti parkba. Majdnem ugrott is az utazás, otthon annyit veszekedtünk, mielőtt ki kellett volna lépni a lakásajtón. Idefelé úton egy csomó ideig nem szóltunk egymáshoz. Húsz órán át zötykölődik a busz, többször megáll. Közben valahogy abba hagyta a duzzogást, és mikor megérkezünk, a tenger közelsége mindent felülír. Jól vagyunk, nyaralunk egy-másfél hétig, minden oké, egészen szilveszterig.

Aznap este viszont nem tudunk mit kezdeni magunkkal. Kettesben elmennénk, de nyomasztó a tudat, hogy most mindenki bulizni fog. Attól tartok, ha igazán elengedem magam, akkor az próbára teheti a kettőnk közti kapcsolatot. Vagy inkább attól, hogy ő fogja túlzottan elengedni magát? Hogy a kapcsolat csak kompromisszum, és csak a biztonsági játék véd meg?

Ülök az ágyon a hosztelben. Babrálok a szürke konverterrel, bedugom a konnektorba, újra kihúzom. A falról nagy foltokban hámlik a festék.

Nem merjük felvállalni, hogy együtt bulizni menjünk, se ő, se én. Nem mintha szégyellném, szexi, kurva jól néz ki. Ha nemcsak kocsmázunk, hanem táncolni kell, sebezhetőnek érzem magam. Fogalmam sincs, hogyan legyek a szerelmespár egyik fele, ha ott van a többi ember is, a többi nő, a többi faszi. Ez nem szerelem, hanem kölcsönös fosás a szingliségtől. Ha nem lenne pasija, nyilván attól parázna, hogy senkinek nem kell, én meg, ha nem lenne csajom, attól szenvednék, hogy nincs kivel dugnom. Ráfutottunk egy kétszemélyes zátonyra. Pedig más is van köztünk, nemcsak szex. Ahogy mondani szokták, van egy sor belső tulajdonsága, én pedig éppenséggel jó véleménnyel vagyok ezekről. Csak épp nem kapok levegőt mellette, ő is érzi. Kettős magány, ragályos klausztrófia.

* Részlet egy készülő regényből – A szerk.

A csuklóját rángatom. Kezembe akad az apró gyöngysor, kézzel fűzött karkötő, korábban mesélte, hogy emlék, a barátnőjétől kapta. Széttépem, patogva gurulnak szét a gyöngyök, mert bántani akarom. Snitt. Belém hasít, hogy nem először történik meg. Az utcasarkon állunk, és bevillan, amikor pár héttel ezelőtt egyik éjjel nálam voltunk. Veszekszünk, egyre durvább a helyzet, a valóság szilánkos, az érzékelés meztláb settenkedik. Szétmorzsolom a mobilját, és a beépített szekrény sarkába vágom. Snitt. Egy másik utcasarok. Tehetetlen dühömben addig sanyargatom az esernyőjét, amíg egészen elgörbülnek a drótok, aztán simán a földre ejtem. Az utcasarkon állunk.

*

Gimiben a padtársam házibulit rendez szilveszterkor. Iszonyú sokan vannak, de valahogy sikerül mindenkit kiterelni a belső szobából. Életemben először barátnőm van, és egyértelműsödik, hogy dugni fogunk. Az egyértelműsödés elhúzódik, rengeteg fiókot túrunk végig, az egyikben végül találunk is egy kék kotont. Az ágyon vagyunk, vetkőzünk, bedugom, és olyan, mintha nem lennék sínen, különböző irányokba csúszkál. Oldalra, fel-le. Soha nem gondoltam volna, hogy ennyire 3D-s.

Ez a padtárs egyébként ugyanaz, aki előző nyáron egyik este valami miatt nem jött el a diszkóba. Odajött hozzánk egy lány, név szerint a padtársamat kereste. Mondtam, hogy nincs ott, és kimentünk a lánnyal a pingpongasztalokhoz. Kigomboltam a blúzát. Olyan melle volt, mint Madonnának. Másnap nagyon sok szűnyogcsípést találtam magamon, de megérte. A következő héten viszont már a padtársam is ott volt a diszkóban, úgyhogy a lány nem velem ment ki a pingpongasztalhoz se aznap, se később. A padtársammal kapcsolatban bonyolult érzéseim támadtak. Jó példa arra, hogyan rétegződnek az ember érzései, eltelik tíz év, aztán megint tíz, közben talán nem is történt semmi, mégis egész más jut eszedbe ugyanazokról az arcokról, ugyanazokról a helyzetekről. Máskülönben hogyan tekinthetnél bárkit is a nemezisednek? A korábbi önmagad az egyetlen fontos személy a múltadból, akivel soha nem futsz össze később, és persze az ebből adódó nehézséget is a környezeteden vered le.

Válasszuk ketté a dolgokat és a rájuk irányuló nosztalgiát. Minden nyáron újra összejövünk, ugyanabban a nyaralóban, ahol annak idején fent maradt a sok üres palack a konyhaszekrény tetején. Rozsó, Ánus és a többiek, és persze Zümi, akiről azóta se derült ki, miért nem sikerült magára ragasztania a Porcogó becenevet. Talpat, ahogy hallgatja őket, otthonos érzés fogja el. Az jut eszébe, nem mindenki egyformán fészkel be magát a világba. Némelyikünknek országok vannak a fejében, az egyik serpenyőbe teszik Magyarországot, a másikba meg minden egyebet, ellenben mások – mint Talp – nem választják szét ezt a kétféle tapasztalatot. Vajon mi az oka, tűnődik Talp, aztán figyelmezteti magát, nem érdemes elhamarkodott következtetéseket levonni. Itt van például Rozsó, aki minden nyárra kiszúr egy számot, hogy aztán unásig nyomassa a telefonjáról. Heteken át azt az egyetlen számot játssza le újra és újra – szórakoztatja, amikor látja, hogy a

többieknek a könyökén jön ki. Eddig minden évben magyar számot hozott. Rózsa nem beszél nyelveket, idén mégis egy brazil slágerrel, az *Ai Se Eu Te Pegóval* idegeli ki a társaságot. Talp meglepetten nyugtázza, hogy semmi nem állandó.

*

Kitörtem a kazetta fülét, nehogy beletöröljek a Falco III-ba, amit az Ifjú Sági lemezboltban vettem fel hatvan forintért. 1984 nyarán az NSZK-ban, konkrétan a Hertie áruházban jött el az ideje a szüleim számára, hogy megvegyék életük első hifitornyát. Ezek akkoriban inkább bútordarabok voltak, keréken gurítható, üvegajtós szekrényké, a tetejükön lemezjátszóval, középben kazettás magnó és rádió, alul pedig üres fakkok a hanglemezek tárolásához. Miután kiválasztották, átmentek a lemezosztályra, hogy beszerezzék a hallgatnivalót. Négy-öt Beatles és négy-öt Rolling Stones mellett döntöttek, aztán faterasz azt mondta, ő Elvis Presley-t is szereti? Kicsit felvitte a hangsúlyt a végén. Presley nem klasszikus, felelte muterosz. Faterasz nem szólt semmit. Kisétáltunk az áruházból.

2010-ben visszamentem abba a német kisvárosba. Boltíves kapualj, fölötté arany lófej csillog. A gyógyszertár ablakában agancs, koponya és kitömött tyúk. Vagy talán kakas? A következő kirakatban tucatnyi kisebb-nagyobb homokóra. Hátrébb dohányzóasztalra téve két miniatúr, csokibarna fotel. Felém néznek, senki nem ül bennük. Az tudna beleülni ezekbe, akinek a testmagassága húsz centi. Dennis Lipp, fogorvos. A táblájára sejtelmes, narancssárga, gyökeres fogra emlékeztető, mosódott kontúrt fújtak. A házfalon négy mozaikmadár szárnyal. A fő teret megismertem. Azonkívül semmi nem volt ismerős. Kicsit sem. Az útvonaltervezőt követem a botanikus kert felé. Egy temető mellett vezet el a mobiltelefonos alkalmazás. Óriásplakát, rajta felirat: *Te döntöd el, innen merre tovább.*

70

Az egyetemi vendégházat keresem, emlékszem, annak idején volt egy szederbokor a parkolójában, és amikor a szeder megérett, senki sem ette meg. Emlékszem, lementünk szedret szedni, felvittük, megmostuk. Hangya mászott az asztal közepére tett műanyag tálon, amiben a szeder volt, de nem ismertem meg, oldalról láttam, abból a szögből bármilyen bogár lehetett. Bogár, mondtam. Faterasz azt feltételezte, hogy finomkodásból nem nevezem nevén a hangyát, és ezzel elárulta magát: ez egy rosszindulatú feltételezés volt.

Hiába óberkodik, velem nem packázhat, szokta mondani faterasz olyankor, ha valaki makacsul ellenkezik. Ha a feje tetejére áll, akkor sem, teszi hozzá. A cigit az egyik végén égeti, a gyertyát meg mind a kettőn, gondolják fateraszról Rataák, akik nem dohányoznak. Apám apróságokon túráztatja magát, írom a naplómbe, aztán elutazunk muterosszal kettesben két hétre. Vonattal megyünk a Dunántúlra, a szállásunk egy kollégiumi szoba.

*

Kedden rajzóra lesz, ráadásul ünneplőben kell menni, november hetediké vagy valami hasonló miatt. Faterasz és muterosz közös erővel lelkekre kö-

tötték, hogy fel kell venni az iskolaköpenyt, ha a fehér ing és a színes vízfesték találkozik rajzórán, abból nem származik jó. Fogalmazzunk úgy, fel kellene venni. Kezdem előlről: fel kellett volna venni. Hiába mérlegelünk, melyik megfogalmazás lenne a legszerencsésebb, az árnyalatok egyelőre nem különülnek el. Három pillanat: 1. amikor ezt az egészet megértem, a kád fölött. Kedd este van, kezem az alig habzó vízbe merül, arcom besüpped, derekam meggörnyed, az ünneplős fehér inget nyomkodom, ennek aztán tényleg soha nem lesz vége. 2. A rajzóra első percei: Á, ezen az ingen csak egy-két apró, halvány festéknyom van, észre se lehet majd venni. 3. Maga a folyton máshová morfoló, léten kívüli érzékelés: Az óra derekán, amikor az ing eredeti színe ugyan még nem tűnt el, de teljesen átalakult. Van Gogh-i vibrálással kergetőznek a tarka ecsetnyomok az ingujjamon, a hasamon és nyilván a hátamon is, bár azt nem látom. Erős, mindent átfogó, jól ismerős, mégis váratlan élmény. Annak a nyúlós behatárolhatatlanságnak az iker-testvére, amikor beüt az LSD. Ocsúdás és örvény, az egész élet egyetlen kérdőjel. Miért nem tudom rekonstruálni az idevezető utat?

Faterasz és muterosz persze most is levédtek magukat, előre meg lett mondva, te mosod ki kézzel, ha bármi baja lesz.

*

Gimiben az osztályunkba jár egy szóke csaj, a beceneve Nyunyi. Az autóbalesete után egy darabig nyakgallért viselt, de aztán nemsokára újra tudott headbangelni. Valahogy felnőttesebb volt már rögtön az elején. Egy darabig egy idősebb faszí bérelt neki egy kecót, nem kellett hazamennie a szüleikhez. Felmentünk hozzá páran, srácok, a hűtő teljesen üres volt, leszámítva egy doboz mélyhűtött – a felirat szerint: ízes – derelyét. Szilvalekváros. Leugrottunk a kisboltba, és vettünk egy fehér bort, aztán fönt a lakásban kerestünk a konyhaszekrényben egy lábost. Kiválasztottunk egy nem túl gyanús alumíniumedényt, vizet engedtünk bele, és feltettük a gázra. A falon réznyomat lógott, óriási, húsos levelű növények egymás hegyén-hátán, vastag fatörzsek, mindent átszövő liánok. A dzsungel, persze fekete-fehérben. Tovább poénkodtunk Nyunyin meg a faszin, aki a kérésért bérelt neki, de Nyunyi jól tűrte. Tíz perc múlva forrt a víz, feltéptük a kartont, és beleszórtuk az összefagyott derelyebrikettet. Kicsit fura, zöldes árnyalatúak voltak a derelyék. Arra gondoltunk, a sötétlila szilvalekvár biztos zöldesen üt át a félig áttetsző, szürkésfehér tésztán. De ahogy kiolvadt és főni kezdett, a szagán is érezni lehetett, hogy valami nem oké. Meg se kóstoltuk, hanem kibasztuk az egészet úgy, ahogy volt. Kicsit később kivettük a szemetesből a dobozt, és megnéztük a szavatosságát, de még nem járt le. Továbbra is éhesek voltunk.

Sárga kötött pulcsiban volt. Benyúltam alá. Apró, műszálas melltartó. A mellét simogattam. Levettem a pulcsiját és a melltartóját. A mellbimbója körül nagy szőrszálak nőttek, egymástól kb. egycentis távolságra, összesen hat-nyolc darab, körben. Ezen nagyon meglepődtem. Nem láttam még ilyet. Nem tudtam, mi lehet az oka. Bedugtam az ujjam a puncijába, és akkor elgondolkoztam, hogyan tovább. Azt már régóta tudtam, hogy az a cél, hogy benyúljon a lány bugyijába, és betold az ujjad a puncijába, de eddig még egyik

lány se hagyta. Nem jutottam el idáig. Első ízben szembesültem azzal a problémával, hogy mi jön ezután. Ezen még sose gondolkoztam. Kicsit forgattam az ujjam, aztán mélyebbre toltam. Nem jutott eszembe a mondás, hogy megnyalta mind a tíz ujját. Fogalmam se volt, hogy ki-be húzogatni kellene, és a csiklót ingerelni. Nyunyit se adott semmilyen instrukciót. Már nem emlékszem, szavá tettem-e.

*

Egyetem alatt a teknős becsomagolt teste eltűnik a haver albérlet mélyhűtőjéből. Rata csomagolta be, miután meghalt, és lefagyasztotta, mert nem tudta, mit akarok kezdeni vele. Tizenöt évig élt a teknős, a vége felé Ratánál lakott, és nem voltam ott, amikor kimúlt. Újabb tizenöt év múlva az én szempontomból az eltűnés megismétlődik: elutazom, és mire megjövök, Rata már sehol, a lakás hatóságilag lezárva. Hetekkel később kapom vissza a kulcsot, a rendőrök a közjegyzőhöz továbbították, tőle kell átvennem, egy irodában, ahol életemben először járok, egy irdatlan hosszú lépcsősor tetején. Amikor már nálam van a kulcs, csak téblábolok, felmérem az eltűnés határait. Mikor még elutaztam, itt volt. A sárga papucs most is üresen tátong a parkettán, a mackónadrágja viszont vele együtt távozott, itt már nyoma sincs.

Annak idején a teknősbéka lefagyasztott tetemével a zsebemben egy haveromhoz ugrottam fel, nem volt időm útba ejteni a saját fridzsideremet. Siettünk, valami buliba voltunk hivatalosak. Az utána következő napokban-hetekben mindig halasztódott, hogy mikor megyek át a kis csomagért. Rata mindig olyan gondosan csomagolt be mindent. Barna csomagolópapír, több réteg, kívülről nejlon, spárgával átkötve. Mikor tényleg felmentem volna a teknős maradványaiért, addigra a haveroméék kiköltöztek az albérletből, a tulaj is ott járt. A mélyhűtő üresen tátongott.

*

A Napsugár áruházhoz vezető lépcsősor igen hosszúnak tűnt, életkortól függetlenül. Gyerekszemmel úgy nézett ki, hogy brutálisan föled magasodik. Már tök régóta mászol fölfelé, még mindig csak a felénél vagy. Miért nem talajszinten húzták fel ezt a hegyomlásnyi betonkomplexumot? Alatta található az áruszállítás és a garázs, oda hátulról lehet behajtani, az van utcaszinten. Nagyon jó lakásokat is építettek az áruház fölé, kétgangos lépcsőház, lifttel. Amikor felértél lépcsőn, jobb felől ott van egy egész nagy, rendes, abroszos étterem, terasszal, a teraszon a szokásos gömbölyű lámpabúrákkal, mellettük széles virágládák, petúniával és büdöskével beültetve. Azt hiszem, a nyolcvanas években Magyarországon csak egyféle puccosnak szánt kültéri lámpabúrát gyártottak, ilyet szereltek az összes hotel elé, a felújított tóparti sétányokra, a menő parkteraszok asztalaihoz. Később ennek az étteremnek a helyén nyílt meg a Burger King, így utólag összehasonlítva sokkal szívesebben ennék az abroszos szocialista étteremben, mint a hamburgeresnél. Persze lehet, hogy nem volt elég jó a kaja, és biztosan baromi lassú volt a kiszolgálás. Kongott az egész hely, amikor bementem, tök üres volt, vagy legföljebb egy-két asztalnál ültek emberek. Illetve az is lehet, hogy csak ne-

kem tűnt így, gyerek voltam, úgyhogy nyilván mindig napközben mentem be. Este talán dugig megtelt, csak azt sosem láttam. A parkolószínten jóval később, ez már 1992 vagy 1995, arab büfé nyílt. Le kellett lépcsőzni az egyik oldalsó, úgynevezett passzázs folyosóról egy kopár aszfaltos placra, a leállított motorú autók közé.

*

Tízévesen kaptam ékszerteknőst, kétszáz forintba került. Át kellett menni a szomszéd lakótelepre, ott volt az állatkereskedés egy tízemeletes panel aljában. Az akvaterráriumot faterasz öccsétől kaptuk, mert korábban náluk is volt teknős, csak megdöglött. Tulajdonképpen akvárium, csak van benne egy alacsony válaszfal, aminek az egyik oldalára a víz kerül, a másikon száraz terepet lehet kialakítani kavicsokból, kagylókból. A medencét a válaszfal szintjéig kell feltölteni vízzel. Biztonság kedvéért fertőtlenítettük, elvégre mégis csak haláleset történt. Kiszámoltuk, hány liter víz fér bele, mert ettől függ a szükséges vízmelegítő kapacitása. Vízmelegítőt is kaptunk hozzá, egy ötvattosat. Az állatkereskedőnél vettünk tasakos teknőskaját is, szárított bolhát, szárított rákot. Jó tíz évvel később a diler ugyanilyen kis, lezárható tasakokban adta a füvet. A boltban tanakodtunk, mi lenne a vízmelegítők megfelelő összkapacitása.

– És akkor 20 wattal tudnak kombinálni – mondta az állatkereskedő, amikor a tizenöt wattos fűtőtestet tartottuk a kezünkben.

– És akkor 25 wattal tudnak kombinálni – mondta az állatkereskedő bólogatva, amikor a húszwattos fűtőtestet tartottuk a kezünkben.

A vízmelegítő nem más, mint egy gumidugóval lezárt kémcső. A belsejébe villamos kábel vezet, és van benne egy fűtőszál. Némelyik akváriumfűtőbe ledet is tesznek, ha be van dugva, világít. A teknős szereti, ha legalább huszonnyolc fokos a víz.

Miután felállítottuk az akvaterráriumot, a kempingasztalra került. A könyvespolcom régebben a szobaajtó és az ablak közötti falszakaszon állt, most előrébb húztuk, a polc háta mögött vékony folyosó maradt. Ezt a folyosót zárta le az ajtó felől a kempingasztal, rajta a teknős otthonával. Kellott a folyosó, mert ettől kezdve a szobában tartottam a biciklimet. A polc csak csípőig ért, vasvázas volt, a vázat alkotó hegesztett vascsövekről sok helyen lepattogzott a fekete festék. Nem tudom, eddig miért nem kellett a szobában tartani, és ezután már miért nem lehetett a lépcsőház földszinti tárolójában. Talán pont ekkor lopták el muterosz bordó kempingbiciklijét. Nem bántam, hogy összehúzódik a szobám, nem éreztem szűknek.

*

Az egyetem egyik tanulsága, hogy a gyógyszerészhallgatók még a bölcsészeknél is több füvet szívnak. Ha betépsz, előfordulhat, hogy rácsavarodsz a csokievésre, de vannak fantáziadúsabb alternatívák. Rozsó például ilyenkor ledobja a pólóját, és az ágyra heveredik: előszeretettel köpölyözi magát felmelegített pohárkával. Tetszik neki, ha a többi ember riadtan méregeti a lilás bordó gombaformákat, amiket a hasából, az oldalából felszív a po-

hár. Az egyik lakásban kimentem a mosdóba. Padlótól mennyezetig fekete csempe borította az összes falat, emiatt annyira szűknek tűnt a tér, hogy szinte fizikailag összenyomta a testemet. Befűvezve egy alapos fogmosás is vadonatúj élmény. Az ínyem minden egyes érzőidege élénken reagált a kefesörték érintésére.

Fogalmam sincs, hogyan szedtem fel, de most itt van velem, smárolunk, és valamiről beszélgetünk is. Felocsúdok, egy ideje már robotpilótán voltam. Piálás, diszkó az egyetemi klubban, és a jelek szerint kifogtam ezt a csajt. Állunk szemben a fogadalmi templommal.

– Ez egy jó hely – mondom, elönt az önbizalom, lehet, hogy fázok, de nem érzem.

A nagy, ívelt kapu zárva, előtte két oldalról kőoszlopok, és a kapu kis benyílóban áll. Itt nem fúj a szél. A benyíló két oldalán, szimmetrikusan egy-egy kőpad, nyilván iszonyú hideg, maximum farmerdzseki van rajtuk, talán az se. A pólója alá nyúlok. Ez most nem az az este, amikor egy lakótelepi lépcsőházban fetrengtem órákon át egy csajjal, aki a szüleivel lakott, de aztán mégiscsak bevitt a szobájába, nem kapcsolta fel a villanyt, és csendben kellett lenni, de azért betett valami zenét. És nem is az a másik este, amikor a nedves fűvön hemperegtem egy lánnyal, vakon a piától, és arra lettem figyelmes, hogy három-négy haverom kerti székekből nézőteret rögtönzött, amellyel szemközt a mi tapogatózásunk színpadi esemény. Mindenesetre közös ezekben az alkalmakban, hogy nem tudom, mi lett a végük. A maguk nemében tökéletesek voltak, összejött, amit akartam, és ez eltüntette a folytatást. Emlékek maradtak, de csodálkozom rajtuk. Velem történtek? Ahogy az ott levő lány vadidegen volt, és később is az maradt, úgy én is idegen lettem. Nem ismerem az odavezető utat, és a végkimenetelt sem ismertem meg. Most már felbecsülhetetlenek, nyilván azért, mert abban a pillanatban, anélkül, hogy tisztában lettem volna magammal, semmire sem becsültem az egészet. A valóságot operáltam át valami alkalmi szolipszizmussá. Mibe fogadjunk, hogy mégis az én életem?

Megtekerem a cigit. Elszívjuk. V alakban tartom a noteszlapot, a túlsó fele lekonyul, az ölembe ejtem az egész törmeléket. Új cigarettapapírt húzok elő, kezdem előlről az egészet. Ez volt az utolsó cigipapírom. Nem akarok visszamenni a buliba.